

Num. 33

Barcelona 13 de Janer de 1900

10 cents.

Pèl & Ploma

Quan jo era petit
vivía arraulit...

Ayuntamiento de Madrid

Sol, solet...

Quan jo era petit
viví arraulit
en un carré negre.
El mur hi era humit,
pró el sol hi era alegre.

Per llà a Sant Joseph
el bon sol, solet,
lliscava i lluïa
pel carreró estret,

i en mon còs neulit
llavors jo sentia
una esgarripança
de goig i alegria.

Una Missa del Gall

Un any vaig anar a la Missa del Gall d'una iglesia de monjes. Les monjes, desde el cor, responien al sacerdot celebrant. Cantaven i tocaven timbals i castanyoles, i refilets com d'auells. En cert moment de l'ofici va sentir-se en el cor, entre les monjes, un plor d'infant al neixer, tant ben escarnit, que tots els fidels van girar i alçar la cara somrient.

Jo també la vaig girar, i darrera les gelosies vaig veure moure-s una munió de figures am mantells negres que cantaven am veus primes i tristes de verges perpetues aquells cants alegres de maternitat i naixença, com si entre elles, per miracle, hagués nascut sobtadament una criatura amb aquell plor tant ben escarnit. I vaig sortir d'allí amb una impressió estranya com no he sentit mai més: una impressió d'alegria trista que men vaig endur sota el cel estel·lat i fret de la nit de Nadal.

La Dòna Hermosa

La presència de la Dòna Hermosa
te fa humil i devot contemplatiu:
en la presència de la Dòna Hermosa
hi ha quelcom d'un repòs definitiu.

La partida de la Dòna Hermosa
te deixa il·luminat hermosament:
en la partida de la Dòna Hermosa
hi ha una estela de llum que s va perdent.

El record de la Dòna Hermosa
te fa trist i anyorat somniador:
en el record de la Dòna Hermosa
hi ha una forta i suau meditació.

L'oblit de la Dòna Hermosa
és mort, resurrecció i deslliurament:
en l'oblit de la Dòna Hermosa
hi ha l'etern recomençament.

Musica de Mozart

Era de visita en una casa, hi havia altra gent, i estavem tots en una saleta de música, rodona, d'un vert gris entre motlures d'or, i plena de cortinatges, coixins i *bíbelots*.

Hi havia una senyora estrangera am dugues nenes rosses, un xic pigades, am ulls verdosos del to mateix de la saleta, i totes vestides de blanc. La mamà va dir tot rient que ja tocaven a quatre mans; i elles, series i callades, se van posar al piano, acomodant-s'hi am coixins entre ls freds emmidonats dels vestits

blanquissims. Se van mirar un moment, tenint ja les tendres mans exteses damunt les teclcs, i van començar: *Fin che del vino...* Era l'aria esbojarrada de l'esbojarrat *Don Joan* de Mozart.

Vaig sentir un sotrac en l'ànima! Vaig coneixer la fonda armonia d'aquell contrast violent. Les tendres criatures, aparellant els vestits blancs i els capets rojos al ritme del cant de disbauxa, se movien en l'element de l'etern candor. Llavors vaig comprendre el *Don Joan*: era un *criatura*.

L'esposa parla

Quan te parlo i l'esguart se t'esgarria
i escoltes i em mig-rius, però no m sents;
quan, fugint d'aprop meu, sen va fent via
el teu esprit al bell atzar dels vents;

jo veig la nau del pensament que t porta
navegà al lluny de l'horitzó marí:
l'empenta de l'amor també és prou forta
per dur-me al teu costat fins an allí.

Navego al teu costat com encantada,
empesa per l'amor que se m'endú.
La via no conec ni l'encontrada:
sols sé que soc l'esposa enamorada
que avanço a vora teu i vaig am tu.

EL POETA

Més tu ets la guiadora, tu ets la forta,
perquè en mig de la calma o la maror
saps que la nau del pensament que m porta
sempre retorna al port del teu amor.

Poesia popular

El poble del camp i la marina sap que, després dels tres dies d'aquell vent de Ponent de furia ressecadora, que alça fins al cel la pols a grans nuvolades i du l'hermós nom de Mestral, sol girar-se el Llevant, que porta la pluja pesanta i desoladora; i el nostre poble, que sap això, diu poeticament, personificant les forces naturals, am senzillesa encara pagana:

El vent Mestral té una filla
que és casada amb el Llevant.
Quan son pare la va a veure,
sempre s'entorna plorant.

I un pensa am el maridatge monstruós de la filla del Mestral amb el Llevant no menys terrible, i pressent tragiques dissensions desconegudes entre sers enormes, i veu el pare Mestral passar furient i bramador cap a casa la filla mal casada, on deu succeir quelcom d'horrorós, quan el plor de retorn tot ho anega...

El vent Mestral té una filla
que és casada amb el Llevant.
Quan son pare la va a veure,
sempre s'entorna plorant.

Soleiada

FRAGMENT

En una casa de pagès hi havia
una donzella que tenia
els disset anys d'amor, i era tant bella
que la gent d'aquell volt
deien: «Es una noia com un sol».

Ella prou la sabia
la parentela que amb el sol tenia:
que cada matinada,
per la finestra a sol ixent badada,
l'astre de foc i ambre
li entrava de ple a ple dintre la cambra;
i ella, nua, am delícia,
s'abandonava a la fulgent carícia.

De tant donar-se a aquestes dolces manyes,
va ficar-se-li l sol a les entranyes,
i ben prompte sentia
una ardència dins d'ella que s movia:
«Adéu la casa meva i els que hi són:
jo, prenyada de llum, men vaig pel món».

De tots abandonada,
va començà a rodar per l'encontrada.
Estava alegre com l'aucell quan vola:
cantava tota sola...
cantava: «Só l'albada,
que tinc el sol a dintre i só rosada;
els cabells me rossejen,
els ulls me guspirejen,
els llavis me rubiejen,
en les galtes i el front tinc el color,
i al pit la gran cremor:
tota jo só claror contra claror».

La gent que la sentia
s'aturava, admirada, i la seguia:
la seguia pel pla i per la montanya

per sentir-li cantar la cançó estranya
que l'anava embellint de mica en mica.
Ella, quan va sentir-se prou bonica,
va dir: «M'ha arribat l'hora»;
va parar de cantar, i allà a la vora
entrava a una barraca que hi havia.

La gent que a l'entorn era
sols veia un resplandor i sols sentia
el gemec poderós de la partera.

Un instant les clivelles
del tancat van lluir igual que estrelles.

Desseguit s'aixecà gran foguerada,
tota la gent fugia esparverada,
i en la gran soletat no més restava
un nin igual que l sol que caminava,
que com el sol ixent pujà a la serra:
«Jo vinc per acostà l cel a la terra»,
va dir . . . . .

JOAN MARAGALL

Sellos de Pel & Ploma

Ni n'hi han, ni n'hi hauran, ni n farem, ni n volem fer.
Ja estem de sellos fins al cap-d'amunt. Amb això, ja ho sa-
ben els nostres amics que ns han indicat aquesta pensada: no
hi han sellos de PEL & PLOMA perquè am les barbes i els pelets
no s'enganxarien.

Se suscriu al PÈL & PLOMA

a Barcelona, en les llibreries de:

A can Parés, 3, Carrer de Petritxol.
L'Avenç, 20, Ronda de l'Universitat.
Verdaguer, 5, Rambla del Mig.
Duran i Bori, 30, carrer de Fernando.
López, llibreria espanyola, 20, Rambla del Mig.
Corne, llibreria francesa, 8 i 10, Rambla del Mig.
Piaget, llibreria francesa, 23, Rambla del Mig.
Cerveceria dels IV Gats, carrer de Montesión.
Kiosco Tasso, Pla de la Boqueria (venda a l'engròs).

a Gracia, a can N'ubó, 91, carrer Major.

a Madrid, Hector Kummer, librería, 91, Alcalá

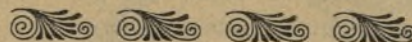
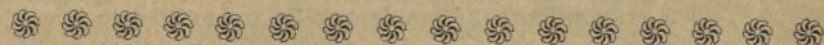
a Paris, l'on s'abonne chez:

Ed. Sagot, 39 bis, rue Châteaudun.
Boyveau & Chevillet, 22, rue de la Banque.
P. V. Stock, Galerie du Théâtre Français, 8, 9, 10 & 11, Palais Royal.
En vente dans tous les kiosques.

a London, Emile Pelletier, 56, Charlotte Street, Fitzroy Square.

a Bruxelles, Librairie Istace, Galerie du Roi, 14, & Boulevard Anspach.

a México, Agencia internacional, Cerrada de la Moneda, 8.

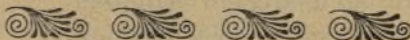

PUCHINEL-LIS

Tots els dilluns, dimecres i
divendres, a les 10 de la nit,
funcions variades.

Dijous i diumenges, a la
tarde, funcions pera nois, a les
quatre i mitja.

Se serveix beure i menjar a
totes hores.

NOTA.— Els clisés del present numero han sigut fets per la casa J. THOMAS, 375, carrer de Mallorca.

Tipografia «L'AVENÇ»: Ronda de l'Universitat, 20, Barcelona. — Telefon 115

Pèl & Ploma ♣ Semmanari a 10 centims

Dibuïxat per R. CASAS ★ ADMINISTRACIÓ: 6, Passeig de Gràcia, GRÀCIA-BARCELONA ★ Escrit per M. UTRILLO

SUSCRIPCIÓ

Barcelona, límits actuals, un any, 5 ptes. ● Resto de España, un año, 6 ptas. ● Union postale universelle, un an, 7'50 fr.

Tots els subscriptors tenen dret al cartell anunciador.

Números atrassats, 25 centims

Joan Maragall

Den Maragall poeta no cal parlar-ne. Den Joan Maragall hi ha dugues menes de persones que poden parlar-ne, i ben diferentment les unes de les altres: aquelles am qui ell *se franqueja* desde l'instant de coneixe-les, i aquelles am qui no s franqueja ni sembla que s'hagi de franquejar mai. Les unes el veuen espontani, amic, parlant de tot i parlant-ne a cor obert, sense amagar una engruna de res de lo que li acut al pensament; les altres, ja poden fer, ja: sempre s trobaran davant del senyor Maragall, tant amable i rialler, tant *bon causeur* i tant agradós; però d'aquelles expansions, d'aquell fons del cor tant hermós i tant sà, que poca cosa n'hauran! I a fe que no saben lo que s perden els que sols coneixen l'aspecte den Maragall cobert amb aquesta mena de verniç que no deixa apreciar la tonalitat hermosa dels seus sentiments! Cal veure an en Maragall, cal sentir-lo quan entre ls amics de qui ell és amic de veres, aquells am qui pot parlar de moltes coses més que de critica i politica, aquells am qui no ha de fer de periodista, se mostra com és, com és en el seu *home* de Sant Gervasi, rodejat de les seves hermoses filles i d'aquella esposa pera qui foren escrites tantes preuades poesies.

Cal veure an en Maragall, cal sentir-lo essent poeta: veus-ho aquí.

I res d'això vol dir que m dolgui que n Maragall sigui al *Brusi*, que si bé és veritat que, *dada la índole del periódico*, quan allí apareixen critiques literaries degudes al nostre amic, parla de més d'una cosa de que no faria esment en una altra publicació; també és veritat que, dintre del *Brusi*, en Maragall és l'unic llaç que lliga als vells d'allí amb el jovent d'ara. En Maragall, en el *Brusi*, és una esperança pera l periodisme català.

M. U.

